

УДК 336

Ірина Химич, Оксана Лісова

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Iryna Khymych, Oksana Lisova

FEATURES INNOVATION ECONOMY IN UKRAINE

Упродовж 2012-2014 років частка підприємств, що займались інноваційною діяльністю, за рекомендованими видами економічної діяльності становила 14,6 %, у т.ч. здійснювали технологічні інновації – 9,5 % (5,2 % – продуктові та 7,2 % – процесові), нетехнологічні – 8,6 % (4,7 % – організаційні та 6,4 % – маркетингові) (рис. 1) [1].

Рисунок 1. Розподіл підприємств у 2012-2014 роках за типами інноваційної діяльності, у відсотках до загальної кількості підприємств [1]

Між розміром підприємства та його рівнем інноваційності існує прямий зв'язок, оскільки для впровадження інновацій необхідна певна кількість персоналу, задіяного у виконанні наукових досліджень і розробок (НДР). Найвища частка технологічно інноваційних та нетехнологічно інноваційних підприємств була серед великих підприємств (32,9 % та 20,7 %, відповідно).

Щодо видів економічної діяльності, то протягом 2012-2014 років найвища частка інноваційних підприємств була на підприємствах переробної промисловості (20,3 %), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (18,6 %), а також інформації та телекомунікацій (16,3 %). При цьому, вища за середню по країні, частка підприємств із технологічними інноваціями була серед підприємств переробної промисловості, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (по 15,6 %), а також підприємств інформації та телекомунікацій (10,6 %); з нетехнологічними інноваціями – серед підприємств переробної промисловості, інформації та телекомунікацій (по 11,1 %), оптової торгівлі, крім торгівлі

автотранспортними засобами та мотоциклами (9,1 %).

Згідно оцінки, за 2012-2014 роки найвища частка технологічно інноваційних підприємств була в Харківській (16,8 %), Івано-Франківській (16,4 %) та Рівненській (15,1 %) областях; нетехнологічно інноваційних підприємств – у Рівненській (14,7 %), Київській (11,6 %) та Вінницькій (11,0 %) областях.

У 2014 році майже 80 % загального обсягу інноваційних витрат підприємства спрямували на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення і лише біля 9 % – на виконання внутрішніх НДР, по 4 % – на придбання інших зовнішніх знань і на придбання зовнішніх НДР.

Протягом 2014 року витрати на інновації в основному здійснювались за рахунок власних коштів (понад 90 % загального обсягу фінансування), кредитів (3,6 %) та бюджетних коштів (2,6 %). За 2012-2014 роки 18,1 % підприємств із технологічними інноваціями співпрацювали з іншими підприємствами та організаціями, у т.ч. університетами, науково-дослідними інститутами тощо.

Упродовж 2012-2014 років за географією розташування партнерів 16 % інноваційних підприємств співпрацювали з підприємствами України, 5,7 % – країн Європи, 1,3 % – Китаю та Індії, 1,2 % – США. В інших країнах розташовані 3 % підприємств-партнерів з питань інноваційної діяльності.

Майже половина підприємств із технологічними інноваціями реалізовували в 2014 році інноваційну продукцію, з яких понад чверть – нову для ринку, 87 % – нову для підприємства. Обсяг реалізованої інноваційної продукції склав 2,8 % (у т.ч. нових для ринку – 0,9 %, нових лише для підприємства – 1,9 %) загального обсягу реалізованої продукції досліджених підприємств [1]. Крім того, підприємства можуть бути активними в організаційних та маркетингових інноваціях (рис. 2).

Рисунок 2. Розподіл підприємств, що впроваджували організаційні та маркетингові інновації у 2012-2014 роках, у відсотках до усіх інноваційно активних підприємств [1]

Адже, саме такі підприємства: підтримують продуктивні й процесові інновації; підвищують якість та ефективність роботи; поліпшують обмін інформацією й використання нових знань і технологій; впливають на продуктивність фірми; сприяють виходу на нові ринки (сегменти) тощо [1].

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. Публікації: Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2012-2014 років (за міжнародною методологією): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.gov.uk/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm.